

УДК 316.7:316.42:81'373.612

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2024.52.7>

МОВНА ПОЛІТИКА МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМУ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ВІДКРИТОГО, ТОЛЕРАНТНОГО ТА ІНКЛЮЗИВНОГО СУСПІЛЬСТВА

Валентина Воронкова

*Запорізький національний університет,
Інженерний навчально-науковий інститут імені Ю. М. Потебні,
кафедра управління проєктами та адміністрування
вул. Жуковського, 66, 69600, м. Запоріжжя, Україна
<http://orcid.org/0000-0002-0719-1546>*

У статті досліджено мовну політику мультикультуралізму та її роль у формуванні відкритого, толерантного та інклюзивного суспільства. Актуальність проблеми визначається важливістю рівноправ'я мов, захисту мовних меншин, необхідністю розробки ефективної мультикультурної мовної політики для створення інклюзивного середовища. **Мета дослідження** – концептуалізація мовної політики мультикультуралізму як умови створення відкритого, толерантного та інклюзивного суспільства. **Методологія дослідження.** Здійснюючи інтердисциплінарний підхід, в статті розглядаються соціальні, культурні та лінгвістичні аспекти взаємодії різних мовних та культурних груп в мультиетнічному суспільстві. Використовуються методи феноменологічного, аксіологічного, герменевтичного, постструктуралістського аналізу, що сприяють поглибленню питання багатомовності мови як засобу сприяння взаєморозуміння та культурної різноманітності: Жак Лакан (психоаналіз), Роман Барт (семіологія, вчення про знаки), Клод Леві-Строс (етнологія, антропологія), Мішель Фуко (культурологія), Люї Альтюсер (структурний марксизм, вплив структурних елементів на суспільство), Сосюр (мова як система знаків, у якій єдино важливим є зв'язок сенсу та звуку). Погляди цих авторів вплинули на формування постструктуралізму (Жак Дерріда, Мішель Фуко, Жан Бодріяр, Ролан Барт, Жиль Делез) та постмодернізму (Жан-Франсуа Ліотар, Жан Бодріяр, Мішель Фуко, Жиль Делез, Жак Дерріда), ставши важливим напрямом в сучасній інтелектуальній історії. Результати дослідження вказують на те, що правильно розроблена мовна політика може слугувати каталізатором для створення відкритого суспільства, де різні мови та культури сприяють взаєморозумінню, співпраці та розвитку. Результати дослідження. Проаналізовано мовну політику в умовах транслінгвізму і мультикультуралізму. Визначено напрями розвитку транслінгвізму і мультикультуралізму як тенденцій сучасного глобалізованого світу. Розкрито мову як чинник формування відкритого, толерантного та інклюзивного суспільства та з'ясувати нові проблеми мови формування ідентичності. Результати дослідження можуть бути корисними для науковців, практиків та політиків, зацікавлених у розумінні та вдосконаленні мовної політики в мультиетнічних суспільствах.

Ключові слова: мовна політика, мультикультуралізм, мовна ідентичність, відкрите та інклюзивне суспільство.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Мовна політика в період мультикультуралізму визначається спробами врегулювання відносин між різними мовами та культурами в суспільстві, яке характеризується різноманіттям культурних груп і мовних спільнот. Основною метою мультикультурної мовної політики є забезпечення рівноправ'я різних мов і культур у суспільстві та підтримка багатомовності. Основні аспекти мультикультурної мовної політики можуть включати: 1) забезпечення рівних можливостей для всіх мов

у суспільстві. Це може включати підтримку менших чи менш розповсюджених мов, щоб уникнути домінування однієї мови; 2) розвиток програм навчання, які враховують різні мови та культури. Це може включати надання можливостей для вивчення іноземних мов або навчання національних мов представників різних культур; 3) захист мовних меншин, спрямованих підтримку мовних меншин, забезпечення доступу до послуг та інформації на іншій мові; 4) мовна толерантність і взаєморозуміння, націлена на сприяння взаєморозумінню між різними мовними та культурними групами, буде сприяти використанню комунікаційних стратегій для зменшення мовних бар'єрів, що націлені на мовну толерантність і взаєморозуміння; 5) впровадження освітніх програм, спрямованих на підвищення свідомості про культурну різноманітність та повагу до різних мов та традицій та залучення громадськості до формування та впровадження мовної політики через діалог і консультації; 6) збереження і підтримка мовних та культурних традицій, що вносять унікальний внесок у культурний ландшафт суспільства, що може включати підтримку заходів, спрямованих на збереження і розвиток мовної та культурної спадщини; 7) розробка програм та послуг для полегшення інтеграції індивідів із різних культур шляхом надання можливостей для вивчення домінуючої мови в країні проживання; 8) забезпечення різноманіття мов у контексті медіа, включаючи телебачення, радіо, пресу та інтернет, для відображення різноманітності суспільства; 9) сприяння культурному обміну та співпраці між різними мовними та культурними групами для сприяння взаєморозумінню та вирішенню конфліктів; 10) стимулювання використання дво-або багатомовності в різних сферах життя, включаючи робоче середовище, освіту та громадське життя; 11) адаптація до змін, в основі якої буде панувати гнучка мовна політика, яка може адаптуватися до змін у складі населення, мовних потреб та соціокультурного контексту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, з яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Концептуалізація мовної політики мультикультуралізму як умови створення відкритого, толерантного та інклюзивного суспільства потребує аналізу концепцій та авторів, які внесли вагомий внесок у розуміння та формування мовної політики мультикультуралізму як умови для створення відкритого, толерантного та інклюзивного суспільства. Найсучасніші концепції мовної політики в мультикультурних суспільствах включають наступні концепції: 1) концепція мовної справедливості (Linguistic Justice), яка підкреслює необхідність забезпечення рівноправ'я всіх мов та культур в суспільстві. Це включає в себе доступ до ресурсів, освіти та можливостей для представників різних мовних спільнот; 2) концепція плюралізму мов (Language Pluralism), в якій акцент робиться на визнанні та підтримці різноманіття мов в суспільстві. Ця концепція ставить за мету врахування і визнання різних мов та діалектів без переваги однієї конкретної мови; 3) концепція мовної демократії (Linguistic Democracy), яка підкреслює важливість участі представників різних мовних груп у прийнятті рішень стосовно мовної політики та ресурсів; 4) концепція мовного партнерства (Language Partnership), яка спрямована на спільну роботу різних мовних спільнот та культур для досягнення спільних цілей, таких як ефективна комунікація та взаєморозуміння; 5) концепція мовної адаптабельності (Language Adaptability), яка культивує визнання потреби адаптувати мовну політику до змін у суспільстві, враховуючи нові мовні спільноти та розвиток комунікаційних технологій; 6) концепція культурної мовної політики (Cultural Linguistic Policy), в основі якої мовна політика, яка взаємодіє з культурою та сприяє збереженню та розвитку культурних та мовних традицій. Серед цих концепцій виділяються наступні автори: 1) Уїлл Кимлік – канадський політолог та філософ, який вніс вагомий внесок у розуміння поняття мультикультуралізму та розвиток концепцій політики багатомовності; 2) бхікху

Парех – індійсько-канадський філософ та активіст, який розробив концепцію «мультикультурального відношення» та виступає за взаєморозуміння та повагу до різних культур, висвітлює ідеї щодо важливості взаєморозуміння та поваги до різних культур, міжкультурного діалогу та співпраці; 3) Стюарт Голдінг – британський соціолог, автор праць про міжкультурну комунікацію та роль мови у створенні сприятливого середовища для різних культурних груп; 4) Джон Берtrand – канадський філософ та політолог, який досліджував мовну політику у контексті культурного різноманіття та толерантності; 5) Тарік Модуді – британський соціолог та публіцист, який аналізує питання інтеграції та багатомовності у сучасних суспільствах; 6) Віллі Каллаган – канадський філософ та соціолог, який розглядає питання культурного різноманіття та багатомовності у світовому контексті; 7) Жак Дерріда – французький філософ, який вносить вагомий внесок у розуміння питань іншості та викликів, які виникають у зв'язку з мультикультуралізмом; 8) Шарлі Шекелтон: Досліджує та публікує роботи з питань багатомовності та мовної політики в європейському контексті, зокрема, у зв'язку з викликами міграційних процесів; 9) Умеїма Аджівон активно вивчає мовну ситуацію в африканських країнах, багатомовність та розвиток мовних політик в Африці, зосереджуючись на розвитку багатомовності та інтеркультурних аспектах. Її дослідження можуть включати питання збереження та розвитку мовних традицій, взаємодії різних мовних спільнот у культурному контексті Африки; 10) Аджівон Майкл Байрант вивчає роль мови у процесах ідентичності та соціокультурної інтеграції в умовах багатомовності; зосереджується на вивченні того, як мова впливає на формування ідентичності та соціокультурну інтеграцію особи або групи у мультикультурному середовищі. Його роботи можуть включати аналіз взаємодії мови та культури у контексті індивідуального та колективного самовизначення; досліджується роль мови у процесах ідентичності та соціокультурної інтеграції в умовах багатомовності; 11) Амари Серріс – філософ та дослідник, який розглядає питання культурної плюралістичності та розмаїття в сучасному суспільстві. розглядає концепції культурної плюралістичності, різноманітні аспекти культурного розвитку у сучасному суспільстві. Автор зосереджується на тому, як різноманіття культур впливає на соціальні відносини, міжкультурне взаєморозуміння та структури суспільства. Ці автори продовжують аналізувати мовну політику у мультикультурному контексті, пропонуючи нові підходи та концепції, що враховують сучасні виклики і реалії сучасного світу. Їхні дослідження спрямовані на вдосконалення мовної політики з метою формування відкритого та інклюзивного суспільства. Вони відповідають на сучасні виклики, такі як глобалізація, міграція та розвиток інформаційних технологій, спрямовані на створення мовної політики, яка враховує різноманіття та сприяє взаєморозумінню та інклюзії. Досліджуване питання допомагає розширити розуміння мовної політики мультикультуралізму як стратегічного інструменту для формування суспільства, що базується на відкритості, толерантності та інклюзії. Серед українських дослідників, які приділяють увагу цим темам у своїх дослідженнях та публікаціях, можна виділити таких вчених, як В. Андрущенко, В. Воронкова, В. Нікітенко, М. Козловець та інші.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Мультикультурна мовна політика спрямована на створення відкритого та інклюзивного суспільства, в якому різні культури і мови мають можливість існувати та розвиватися на рівних умовах. Однак важливо зберігати баланс між різноманіттям і єдністю для забезпечення стабільності та взаєморозуміння у суспільстві. Важливо враховувати, що мультикультурна мовна політика має бути розроблена з урахуванням конкретного контексту країни або регіону, враховуючи потреби різних груп та сприяючи рівноправ'ю та взаєморозумінню. Успішна реалізація такої політики може сприяти створенню

гармонійного та різноманітного суспільства – відкритого, толерантного, інклюзивного, що сприяє розвитку комунікації і культури в глобальному світі [1].

Мета статті – концептуалізація мовної політики мультикультуралізму як умови створення відкритого, толерантного та інклюзивного суспільства. Завдання дослідження: 1) проаналізувати мовну політику в умовах транслінгвізму і мультикультуралізму; 2) визначити напрями розвитку транслінгвізму і мультикультуралізму як тенденцій сучасного глобалізованого світу; 3) розкрити мову як чинник формування відкритого, толерантного та інклюзивного суспільства та з'ясувати нові проблеми мови формування ідентичності.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

1. Мовна політика в умовах транслінгвізму та мультикультуралізму

Як відмічає відомий український вчений М. Козловець, «Мова слугує засобом вираження і формування етнічної самосвідомості, задоволення культурної потреби народу, є однією з найважливіших етноконсолідуючих ознак ідентичності [5]. Мова, як засіб вираження і формування етнічної самосвідомості, є однією з найсуттєвіших етноконсолідуючих ознак та складових етнічної ідентичності. Вона виконує ряд важливих функцій, які сприяють утвердженню та збереженню культурної ідентичності народу. Мова відображає унікальні аспекти культури, традицій, та способу життя етнічної групи, вона є носієм унікальних виразів, сленгу, термінів та мовних змін, які характеризують специфіку даного народу. Мова виступає як засіб передачі історії, традицій, та спогадів, через мову покоління передають знання про минуле, події та значущі аспекти культурної спадщини. Використання спільної мови сприяє формуванню внутрішньої єдності та самосвідомості етнічної групи. Мова є інструментом вираження спільних цінностей, поглядів та ідей, вона задовольняє культурні потреби народу, створюючи можливість для вираження та відтворення унікального культурного контексту. Це сприяє зміцненню соціокультурного статусу групи. Використання спільної мови в групі допомагає створювати спільноту, сприяє взаєморозумінню та соціальній інтеграції серед членів етнічної групи. Мовна політика мультикультуралізму – це комплекс стратегій і заходів, спрямованих на врегулювання мовних відносин у суспільстві з урахуванням різноманітності культур, етнічних груп та мовних спільнот. Основна мета такої політики – забезпечити рівноправ'я різних мов і культур, підтримати багатомовність та створити умови для взаєморозуміння та гармонійного співіснування різних груп у суспільстві. Мовна політика мультикультуралізму може включати в себе наступні аспекти: 1) розробка та впровадження заходів для забезпечення рівноправ'я та захисту мовних меншин у сферах освіти, медіа, адміністративних послуг та інших сферах; 2) запровадження мовної багатомовності в системі освіти, щоб надати учням можливість вивчати різні мови та культури; 3) мовна толерантність і взаєморозуміння, в основі якої розвиток програм та ініціатив, спрямованих на підвищення толерантності та взаєморозуміння між різними мовними та культурними групами; 4) мовна інтеграція, що сприяє вивченню мови представниками різних культур для полегшення їхньої інтеграції у суспільство; 5) підтримка багатомовності в медіа для забезпечення представлення різних мов та культур у медіа-просторі; 6) залучення громадськості для формування та впровадження мовної політики через діалог і консультації. Мовна політика мультикультуралізму ставить своєю метою створення відкритого, толерантного та інклюзивного суспільства, де кожна мова та культура мають своє місце та цінність. У цілому, мова виступає як ключовий чинник, що утримує і розвиває етнічну ідентичність, а також сприяє утворенню єдності та співпраці в рамках конкретної культурної спільноти [8].

2. Транслінгвізм і мультикультуралізм як тенденції сучасного глобалізованого світу

Транслінгвізм і мультикультуралізм є поняттями, що відображають сучасні тенденції в глобалізованому світі, де різноманітність культур та мов стає невід'ємною частиною нашого суспільства. Транслінгвізм вказує на здатність особи використовувати кілька мов або переходити між мовами в її комунікації та повсякденному житті. Це не обов'язково вимагає повного володіння кожною мовою, але включає у себе гнучкість та здатність адаптуватися до різних мовних контекстів. Транслінгвізм може бути важливим в сучасному світі, де люди можуть вести спілкування між кількома культурами та спільнотами, використовуючи різні мови. Мультикультуралізм відноситься до принципу, що різноманіття культур та етнічних груп вважається позитивним і бажаним явищем в суспільстві. Мультикультуралізм підтримує ідею співіснування різних культур та уникнення дискримінації на основі культурних різниць, сприяє взаєморозумінню, терпимості та розвитку різних культур на теренах сучасного суспільства. У багатокультурних суспільствах уряди намагаються створити умови для рівноправної і рівноцінної участі різних культур у громадянському житті [2]. Обидва ці поняття відображають сучасні зміни у підходах до культурної різноманітності та взаємодії між людьми з різних культур і мов. Ці концепції важливі для розуміння та підтримки глобальної спільноти в умовах сучасного світу.

Сьогодні виділяється розвиток **білінгвізму та мовної компетентності**: підтримка білінгвізму, тобто володіння двома мовами, сприяє розширенню можливостей спілкування та взаєморозуміння між людьми з різних мовних та культурних груп. Розвиток мовної компетентності включає в себе не лише знання мов, але і розуміння культурних контекстів та вміння ефективно взаємодіяти у різних мовних середовищах. Сприяння транслінгвізму та мультикультуралізму може бути досягнуто через активний інтеркультурний обмін та співпрацю. Програми обміну студентами, культурні фестивалі та спільні проекти сприяють об'єднанню різних культур та створенню позитивної взаємодії. Важливим аспектом є створення інклюзивного середовища, де різні мови та культури визнаються, поважаються та підтримуються. Інклюзивні політики сприяють участі представників різних груп у всіх сферах суспільства. Залучення громадян до активної участі у міжкультурному спілкуванні та взаємодії сприяє формуванню толерантного та відкритого суспільства. Громадяни можуть сприяти розвитку транслінгвізму та мультикультуралізму через освіту, діалог та підтримку різноманітності [9]. Ці аспекти доповнюють розгляд транслінгвізму та мультикультуралізму, підкреслюючи необхідність гармонійного розвитку сучасного суспільства в умовах глобалізації та різноманіття. Поєднання цих концепцій допомагає зберегти культурну спадщину, підтримувати взаєморозуміння та трансформувати світ на більш об'єднаний.

Отже, транслінгвізм і мультикультуралізм є суттєвими тенденціями сучасного глобалізованого світу. Обидві концепції відображають процеси, які відбуваються у сферах культури, мови та ідентичності в умовах зростаючої взаємодії та обміну між різними частинами світу. Транслінгвізм розвивається в умовах глобальної міграції, так як збільшення глобальної міграції призводить до змішування різних мовних груп. Люди, які переїжджають з одного регіону в інший, часто використовують кілька мов, створюючи нові форми транслінгвізму. Завдяки технологічному розвитку зростає можливість спілкування на різних мовах, використовуючи інші інструменти. Це сприяє виникненню транслінгвізму онлайн-спілкуванні в соціальних мережах. Глобальний культурний обмін призводить до взаємодії різних культурних груп, що впливає на мовні практики. Люди використовують різні мови для вираження культурних ідентичностей, а з ростом глобальної міграції збільшується міжкультурний обмін. Мультикультуралізм стає реальністю в багатьох містах

і країнах, де різні культурні групи співіснують та взаємодіють [10]. Глобальна економіка вимагає співпраці між різними культурами та мовами. Компанії та організації, які діють на міжнародному рівні, стикаються з викликами та можливостями мультикультурності. Глобальна освіта стає все більше доступною для студентів з різних країн, що призводить до різноманітності культур і мов на університетських кампусах. Обидві ці тенденції свідчать про необхідність нових підходів до розуміння культурної різноманітності, ідентичності та спілкування в умовах глобалізації. Вони ставлять виклики перед суспільством, організаціями та урядами щодо розвитку політик, які сприяють взаєморозумінню та співпраці між різними культурами, народами, цивілізаціями.

3. Мова як чинник створення відкритого та інклюзивного суспільства та ідентичності

Мова відіграє важливу роль у формуванні відкритого та інклюзивного суспільства, а також в ідентифікації людей. Вона не лише засіб комунікації, а й віддзеркалює культурні, соціальні та історичні контексти. Мова є основним засобом спілкування, який дозволяє людям взаємодіяти та розуміти один одного. Забезпечення доступу до мовних ресурсів для всіх груп населення, мова сприяє відкритості та інклюзивності. Використання мови для визначення прав та захисту інтересів менших груп допомагає створювати суспільство, де кожна людина має можливість бути чуливою до своїх потреб та прав. Мова відображає культурні особливості та традиції. Збереження та підтримання мовного розмаїття сприяє розвитку відкритого суспільства, де цінується та поважається різноманіття. Застосування інклюзивної мови, яка враховує різні ідентичності, статуси та потреби різних груп, сприяє створенню суспільства, де кожен відчуває себе включеним та поважається. Мова є інструментом передачі знань та формування свідомості, забезпечення доступу до освіти у різних мовах допомагає зрозуміти та поважати різні культури та перспективи. Мова може використовуватися для вираження справедливості та боротьби за рівні права всіх груп суспільства. Вона є інструментом вираження протесту та вимог належного ставлення до всіх людей. Глобалізація світу і прозорість соціокультурних кордонів накладають відбиток і на мовну ідентичність, – вважає М. Козловець [5]. Неодмінним супутником у більшості країн є дво- або багатомовність. Мова є ключовим маркером етнічних кордонів. Головною властивістю мови як підґрунтя ідентичності є унікальна здатність консолідації спільнот в єдиний соціум. Усі ці аспекти сприяють створенню відкритого та інклюзивного суспільства, де різноманітність ідентичностей поважається та визнається. Мовне право та участь в прийнятті рішень: забезпечення доступу до інформації та участь у громадському житті через мову сприяє створенню відкритого суспільства. Гарантія мовних прав дозволяє кожній людині висловлювати свої погляди та брати участь у прийнятті рішень, що стосуються суспільства в цілому. Використання конкретної мови може стати важливим елементом формування ідентичності людини. Мова допомагає виражати особистість, культурні приналежності та інші аспекти самоідентифікації. Створення умов для вивчення та використання різних мов сприяє зменшенню мовних бар'єрів. Це робить суспільство більш доступним та відкритим для всіх його учасників, незалежно від мовної приналежності. Сприяння мовній толерантності та поваги до мовних різниць веде до взаєморозуміння та відкритості між різними групами суспільства. Подолання стереотипів та уникнення мовного дискримінаційного використання сприяють побудові інклюзивного оточення. Мова може бути символом ідентичності конкретної громади або культурної спільноти. Збереження та розвиток мови допомагає утримати цінності та традиції, що є важливим для формування стійкої та відданої ідентичності. Взаємодія мови з вищезазначеними аспектами сприяє створенню відкритого, інклюзивного та різноманітного суспільства, де кожна людина відчуває себе цінною,

поважаною та включеною у соціальний контекст громадянського суспільства. А. Карась відмічає, що «становлення стійкого громадянського суспільства у всіх без винятку державах відбувалося через формування політичної нації. Теперішній досвід війни неzapе- речно показує, що без стійкої національної ідентичності не буде ні демократичної держави, ні розвиненого громадянського суспільства, здатного реально гарантувати верховенство права» [4, с. 19–20].

Нові проблеми політики мультикультуралізму та транслінгвізму

Транслінгвізм і мультикультуралізм – це дві ключові концепції, пов'язані з мовою та культурою, які породжують нові проблеми і виклики у сучасному суспільстві. Транслінгвізм породжує проблему мовного гібридизму. Зі зростанням міграції та глобалізації з'являється багатоосібність мовних практик. Люди можуть використовувати кілька мов у різних сферах життя, створюючи мовний гібрид, який може бути викликом для традиційних лінгвістичних структур і норм. Транслінгвізм може стати засобом збереження ідентичності та спільнотної пам'яті, але в той же час створює виклики для утримання спільного мовного простору та сприйняття культурної та мовної єдності. Питання викладання та навчання в умовах транслінгвізму вимагає розробки нових педагогічних стратегій, які враховують різноманітність мовних практик учнів. З розвитком мультикультуральних суспільств виникає проблема управління культурними конфліктами та забезпеченням рівноправ'я для всіх культурних груп. Співіснування різних культур може призводити як до взаємного взаєморозуміння та співпраці, так і до відчуття ізоляції та відмежування. Питання ідентичності у мультикультуральних суспільствах може викликати труднощі, оскільки люди можуть відчувати себе розшарованими між кількома культурними впливами. Забезпечення прав та свобод всіх культурних груп у мультикультуральних суспільствах потребує розвинених механізмів правового регулювання та соціальної політики. Врахування цих аспектів є важливим для того, щоб справлятися з новими викликами, які виникають внаслідок транслінгвізму та мультикультуралізму. Суспільство повинно розвивати стратегії, спрямовані на підтримку різноманітності та взаєморозуміння серед різних культур та мов [3].

Мультикультуралізм може привести до групових конфліктів, ізоляції певних груп, суперечності в нормах, неоднакових можливостей для всіх груп. Розширення культурного різноманіття може викликати конфлікти між різними етнічними чи культурними групами через різні цінності, традиції та погляди. Іноді політика мультикультуралізму може призвести до ізоляції окремих культурних чи етнічних груп, що може впливати на соціальну інтеграцію та сприяти формуванню «гетто». Різні культурні групи можуть мати різні норми та цінності, що може викликати суперечності у вирішенні питань, пов'язаних з правами людини, гендерною рівністю тощо. Мультикультуралізм не завжди гарантує рівні можливості для всіх груп. Іноді певні групи можуть залишатися на задньому плані щодо доступу до ресурсів та можливостей [6].

Транслінгвізм сприяє загрози мовній ідентичності, створенню умов для нерівності, витіснення менших мов. З впровадженням багатомовності може виникнути загроза втрати мовної ідентичності, оскільки деякі мови можуть бути притіснені або витіснені менш популярними чи більш домінуючими мовами. Транслінгвізм може створювати умови для нерівності, оскільки деякі мови можуть отримувати більше уваги та підтримки, тим самим підсилюючи нерівномірний доступ до ресурсів. З підтримкою лише декількох головних мов може виникнути ризик витіснення менших та менш розповсюджених мов, що може впливати на культурну різноманітність. Питання багатомовності в освіті вимагає реалізації транслінгвістичної політики у сфері освіти, великих зусиль, вкладень і перегляду педагогічних стратегій. Для вирішення цих викликів важливо розробляти гуманістичні підходи до розвитку

мультикультурного та мовного суспільства, сприяючи рівноправ'ю та взаєморозумінню. Транслінгвізм (translingvizm) – це концепція або підхід, що стосується використання мов у взаємодії, комунікації та вивченні. Транслінгвізм може вказувати на ідею використання різних мовних ресурсів, стратегій та навичок для поліпшення процесу вивчення мови. Транслінгвізм може вказувати на спосіб використання різних мов для взаємодії між особами, особливо там, де співрозмовники розмовляють різними мовами. Транслінгвізм також може вказувати на дослідження або підхід, який перетинає межі окремих мов чи мовних систем для розуміння загальних явищ, таких як мовна універсалія. Загалом термін «транслінгвізм» відображає ідею переходу чи перетину між різними мовами у різних аспектах життя та науки.

Таким чином, мова виявляє великий вплив на формування культурної ідентичності та взаєморозуміння між різними групами. Ефективна мовна політика є важливою для створення гармонійного суспільства. Забезпечення рівних прав і можливостей для всіх культурних груп є ключовим аспектом мовної політики. Важливо розвивати інклюзивні підходи, які враховують різноманітність культур та етнічних груп. Розвиток мовної освіти та підвищення мовної свідомості сприяють покращенню комунікації між різними культурами. Ініціативи з вивчення мов та культур інших народів сприяють розумінню та толерантності. Партнерство з громадськістю, слухання їхніх думок і поглядів сприяє розробці ефективних та прийнятних рішень. Використання технологій для підтримки різномовності та забезпечення доступу до інформації на різних мовах може покращити взаєморозуміння та зменшити можливі бар'єри між культурами [7].

Висновки. Підводячи підсумки, слід відмітити, що концептуалізація мовної політики мультикультуралізму в якості умови створення відкритого, толерантного та інклюзивного суспільства включає в себе ряд ключових принципів та підходів: 1. Багатомовність, в основі якого активна підтримка різних мов та забезпечення високого ступеня підтримки різних мов, включаючи офіційні, регіональні, мови менших груп і мови іммігрантів. Багатомовні освітні програми, націлені на впровадження багатомовних програм у школах та університетах для стимулювання вивчення різних мов. Сприяння культурній різноманітності, в основі якої заохочення розвитку та підтримка культурних подій, фінансова та організаційна підтримка різноманітних культурних заходів, фестивалів, мистецьких проєктів. Вивчення культур через мову, в основі якої розвиток освітніх програм, які дозволяють людям вивчати інші культури у контексті впливу глобалізації на мовні тенденції та її вплив на культурне спілкування. 2. Толерантність та взаєморозуміння націлені на введення програми міжкультурного навчання, в основі якої підвищення рівня толерантності та взаєморозуміння між різними групами населення; мовні курси для взаєморозуміння, що ставлять своєю метою вивчення мов для полегшення спілкування та розуміння між різними культурами. 3. Інклюзивність та рівні можливості, в основі якого мовне забезпечення для всіх; забезпечення доступу до мовних ресурсів для всіх членів суспільства, незалежно від їхньої культурної чи етнічної приналежності. Розвиток ефективної мовної інфраструктури, яка дозволяє людям з різних культур взаємодіяти та брати участь у всіх сферах суспільства. залучення громадськості до розробки та впровадження мовних політик, щоб враховувати потреби різних груп. Концептуалізація мовної політики мультикультуралізму як умови для відкритого, толерантного та інклюзивного суспільства передбачає комплексний та урізноманітнений підхід до підтримки культурного та мовного різноманіття в усіх сферах суспільства, вивчення впливу мовної політики на соціальну інтеграцію, які можуть сприяти оптимізації соціальної інтеграції різних культур. Ці напрямки можуть допомогти поглибити філософське розуміння стратегії побудови справедливого, толерантного та інклюзивного суспільства з урахуванням культурного та мовного розмаїття.

Список використаної літератури

1. Бистрицький Є. К., Зимовець Р. В., Пролєєв С. В. Комунікація і культура в глобальному світі. *Duch i Litera*, 2020 https://bookye.com.ua/upload/iblock/ac3/ac1521c3_64a8_11eb_8146_000c29ae1566_473e5f20_64aa_11eb_8146_000c29ae1566.pdf
2. Воронкова Валентина, Кивлюк Ольга, Нікітенко Віталіна. Критичне мислення у контексті постмодерністського дискурсу Жана Бодріяра. *Освітній дискурс: зб. наук. праць / голов. ред. О. П. Кивлюк*. Київ : ТОВ « Науково-інформаційне агентство «Наука-технології-інформація». 2023. Випуск 45 (7-9). С. 29–39. https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/43330/Voronkova_Kyvluk_Nikitenko.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Горло Н. В. Стан національних меншин в Україні і характер їх відносин зі спорідненими державами. Горло Н. В. Концептуальні засади і практика іредентизму : внутрішньополітичний і міжнародно-політичний контексти : монографія ; МОН України, Запоріж. нац. ун-т. Запоріжжя, 2019. С. 205–265. *Жити разом : поєднання різноманіття і свободи в Європі XXI століття : доповідь групи Ради Європи / пер. з англ. Львів : Літопис, 2011. 112 с.* URL: http://diversipedia.org.ua/sites/default/files/gep_report_in_ukrainian.pdf
4. Карась А. Громадянське суспільство і Україна: виклики і загрози. Тези звітної наукової конференції філософського факультету / Відп. за випуск Л. Рижак, Н. Жигайло. Львів, 2023. Вип. 20. С. 19–20.
5. Козловець М.А. Феномен національної ідентичності: виклики глобалізації: Монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2009. 558 с.
6. Kurychenko, M., Nikitenko, V., Voronkova, V., Harbar, H., & Fursin, A. The search for new forms of personal expression in the era of postmodernism. (Пошук нових форм самовираження особистості в епоху постмодернізму). *Amazonia Investiga*, 2021. 10 (42), 248–254. <https://doi.org/10.34069/AI/2021.42.06.2> <https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/1674/1771>
7. Nikitenko Vitalina A., Voronkova Valentyna H., Andriukaitiene Regina, Oleksenko Roman I. The crisis of the metaphysical foundations of human existence as a global problem of postmodernity and the ways of managerial solutions (Криза метафізичних засад людського буття як глобальна проблема постмодерну та шляхи управлінського вирішення) *Propósitos y Representaciones Jan. 2021, Vol. 9, SPE (1), e928 ISSN 2307-7999 Special Number: Educational practices and teacher training e-ISSN 2310-4635* <http://revistas.usil.edu.pe/index.php/pyr/article/view/928>
8. Політика ідентичності в Україні. Що єднає суспільство? / за заг. ред. Ю. Тищенко. Київ : ТОВ «Агентство» Україна», 2018. 84 с.
9. Рамкова Конвенція про захист національних меншин. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU95K02U.html.
10. Явір В. А. Етнополітична інтеграція та дезінтеграція у сучасному світі : політико-правовий концепт : монографія. Київ : Логос, 2018. 468 с.

LANGUAGE MULTICULTURALISM POLICY AS A CONDITION FOR THE FORMATION OF AN OPEN, TOLERANT AND INCLUSIVE SOCIETY

Valentyna Voronkova

Zaporizhzhia National University,

Engineering Educational and Scientific Institute named after Yu. M. Potebny,

Department of Project Management and Administration

Zhukovsky str., 66, 69600, Zaporizhzhia, Ukraine

<http://orcid.org/0000-0002-0719-1546>

The relevance of the research devoted to language policy analysis in multiculturalism context and its role in the formation of an open and inclusive society. The article explores the importance of language equality, linguistic minority protection, and the development of an effective multicultural language policy to create an inclusive environment. **The purpose of the article** is to conceptualize the language multiculturalism policy as a condition for creating an open, tolerant and inclusive society. **Research objectives:** 1) to analyze language policy in translinguism and multiculturalism conditions; 2) to determine the translinguism and multiculturalism development directions as trends of the modern globalized world; 3) to reveal language as a factor in the formation of an open, tolerant and inclusive society and to find out new language problems of identity formation. **Research methodology.** Taking an interdisciplinary approach, the article examines the social, cultural and linguistic interaction aspects of different linguistic and cultural groups in a multi-ethnic society. Phenomenological, axiological, hermeneutic, post-structuralist analytic methods are used, which contribute to deepening the multilingualism issue as a means of promoting mutual understanding and cultural diversity: Jacques Lacan (psychoanalysis), Roman Barthes (semiology, theory of signs), Claude Lévi-Strauss (ethnology, anthropology), Michel Foucault (cultural studies), Louis Althusser (structural Marxism, the influence of structural elements on society), Saussure (language as a system of signs, in which the only important thing is the meaning and sound connection). The views of these authors influenced the formation of poststructuralism (Jacques Derrida, Michel Foucault, Jean Baudrillard, Roland Barthes, Gilles Deleuze) and postmodernism (Jean-Francois Lyotard, Jean Baudrillard, Michel Foucault, Gilles Deleuze, Jacques Derrida), which strongly influenced literature, art, philosophy, architecture and other cultural fields, becoming an important direction in modern intellectual history. The results of the research indicate that a well-designed language policy can act as a catalyst for creating an open society where different languages and cultures promote mutual understanding, cooperation and development. The article may be useful for scholars, practitioners, and policymakers interested in understanding and improving language policy in multiethnic societies.

Key words: language policy, multiculturalism, linguistic identity, open and inclusive society.